

Papillomatosa hrtanu

Je recidivující infekční onemocnění způsobené lidským papillomavirem (Human papillomavirus HPV). Onemocnění je charakteristické prorůstáním bradavičnatých papillomových výrůstků v oblasti hrtanu a hlasivek. Způsobuje těžké poruchy hlasu, od chraptivosti až po úplné bezhlasí. Zároveň papillomové hmoty v hrtanu působí jako cizí těleso v krku. Mohou být příčinou poruchy dýchání a pocitu dušení.

Přenos onemocnění je velmi pravděpodobně sexuální. Nemocní uvádějí ve své anamnéze nebo v anamnéze svých sexuálních partnerů infekci genitálními bradavicemi (kondylomata accuminata). U dětí se předpokládá přenos viru na dítě při porodu matkou s kondylomaty. Možný je i přenos transplacentární.

Infekce je dle našich zkušeností způsobena benigními (nezhoubnými) subtypy papillomaviru - HPV 6 a 11.

Léčba spočívá v chirurgickém odstraňování papillomových hmot z hlasivek. Pokusy o léčbu aplikací virostatik (léků proti virům) selhávají. Zkouší se i imunoterapie bez výraznějšího efektu.

V poslední době vkládáme velké naděje do preventivní vakcíny proti papillomaviru (HPV). Zkoušíme, zda vakcína proti HPV může zastavit recidivy již vzniklého onemocnění papillomatosou hrtanu.

Výskyt onemocnění:

přesná data v ČR nejsou známa, protože povinnému hlášení toto onemocnění nepodléhá. Zdroje z USA a Dánska uvádějí 4,5 případů na 100 000 obyvatel u dětí a 2 případy na 100 000 obyvatel u dospělých. Podle našich zkušeností však četnost onemocnění nápadně narůstá.

Případ:

28letý mladý muž, chraptí od zimních měsíců. Léčen byl standardně na nachlazení, později opakovaně antibiotiky. Chrapot však neustoupil naopak se stále zhoršoval. Ke specializovanému vyšetření do Hlasového centra se dostavil až 9 měsíců od začátku potíží. V oblasti hrtanu a hlasivek byly nalezeny mnohočetné útvary květákovitého tvaru, které znemožňují kmitání hlasivek a tedy normální tvoření hlasu. Hlas je chraptivý, neznělý, tvoření hlasu je velmi namáhavé, je mu špatně rozumět. Pracuje v manažerské pozici, v zaměstnání je na hlase závislý. Má obavy, že přijde o práci. V anamnéze uvádí na cílený dotaz, že jeho partnerka je léčena pro diagnosu genitální bradavice (kondylomata accuminata).

Pacient byl zařazen do diagnostického a léčebného postupu Hlasového centra- "Program diagnostiky a terapie papillomatosy hrtanu" ve spolupráci s Národní referenční laboratoří pro papillomavirus.

Podstoupil:

1. Odběr krve na stanovení protilátek proti HPV v krvi. Protilátky proti HPV v krvi byly negativní.
2. Šetrný odběr papillomových hmot (ORL oddělení nemocnice Homolka) k detekci přítomnosti viru v papillomových hmotách odstraněných z hrtanu- ve tkáni byly detekovány subtypy papillomaviru HPV 6 a HPV 11.
3. Absolvoval sérii očkování proti HPV (vakcína Silgard)
4. Kontrolní odběr krve k detekci protilátek po vakcinaci- zjištěny již vysoké hladiny protilátek v krvi.
5. Pacient je pravidelně sledován, k dalšímu růstu papillomových hmot zatím nedošlo 2 roky po dokončené vakcinaci. Hlas je zlepšen. Absolvuje reedukaci hlasu a nácvik technik ke zlepšení hlasu. Stav je uspokojivý, hlas zůstává chraptivý, ale zlepšila se jeho znělost. Je schopen nadále vykovávat manažerskou pozici.

2. Příklad:

48letá žena trpí papillomatosou hrtanu již 15 let. Mluví fistulovým hlasem ve velmi vysoké poloze a chraptí. Větší hlasové námahy není schopná. Je jí nepříjemné někde mluvit, čelí otázkám, co se jí přihodilo, že tak špatně mluví. Našla si zaměstnání v kanceláři, kde je sama. Telefonuje jen s blízkými lidmi. Od roku 1995 prodělala 7 chirurgických zákroků na hlasivkách, které opakovaně odstraňovaly papillomové hmoty z hrtanu. Hlas se postupně zhoršoval s přibývajícím četností chirurgických zákroků. Obává se další recidivy onemocnění, nechce být již operována, je ráda, že alespoň trochu mluví.

Bude rovněž zařazena do diagnosticko-terapeutického programu, vakcinována a sledována, zda vakcinace zastaví recidivy již tak chronického průběhu onemocnění.